

فرزندان یزدگرد سوم

منبع: تورج دریایی، ساسانیان، صفحات ۱۱۵ و ۱۱۶

فرزندان یزدگرد سوم [پس از حمله اعراب] به شرق گریختند و از امپراتور سلسله تانگ، به نام گائوزونگ خواستند که در جنگ با مسلمانان عرب آنها را یاری دهد. پیروز، فرزند ارشد یزدگرد سوم، بین سال‌های ۶۵۸ تا ۶۶۳ م حکومتی با عنوان «مرکز فرماندهی ایران» در زرنج ایجاد کرد. چینی‌ها او را شاه قانونی ایران می‌شمردند، تا این که در سال‌های ۶۷۴ و ۶۷۵ م در گذشت و فرزندش، نرسه، در تبعید پادشاه ایران شد. پیروز با مجسمه سنگی‌اش نیز شناخته می‌شود که هنوز در مدخل آرامگاه گائوزونگ برپاست و این عبارت بر آن نقش شده است: «پیروز، پادشاه ایران، سردار بزرگ پاسداران دلیر و بر حق سلطنتی و فرمانده کل سپاهیان ایران».

در آنجا خاندان ساسان جایگاه سلطنتی خود را حفظ کرده بودند و سرداران نظامی به شمار می‌رفتند و پرستشگاه‌هایی در تون-هوانگ (شا-جو) وو - وی (لیانگ - چو)، چنانگ - آن (تأسیس ۶۳۱ م) و در لویانگ ساخته بودند و در کنار دیگر ایرانیانی می‌زیستند که به فعالیت‌های بازرگانی مشغول یا به دلیل تهاجمات مسلمانان به آنجا گریخته بودند. پسر دیگر یزدگرد سوم، بهرام (در منابع چینی آلوهان) کوشید تا سرزمین‌های از دست رفته را از مسلمانان عرب باز پس گیرد. گرچه او در نهایت موفقیتی به دست نیاورد... پسر بهرام، خسرو (در منابع چینی جولو)، که به کمک ترکان به خاک ایران حمله کرد، باز هم نتوانست مسلمانان را شکست دهد و این آخرین باری بود که می‌شنویم کسی از خاندان ساسان قصد باز پس گرفتن تاج و تخت ایران را داشته است.

منبع: تورج دریایی، ساسانیان، صفحات ۱۱۵ و ۱۱۶